

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Naš ponos.

Kakor zid so naše vrste —
čudovita sila vodi našo borbo.

Res je; če se ozremo okoli po naši zemlji, če pogledamo nazaj v preteklo dobo enajstih let, lahko smo ponosni. Senca malodušnosti naj nam ne zatemni naših ciljev, le vedno jasneje nam je začrtana pot, po kateri bomo šli naprej. Ko smo začeli znova, so bile naše vrste razbite, kakor izgubljene ovce smo se polagoma zopet znašli. Že so nas proglasili mrtvim, toda kako so se zmotili. Pokazalo se je, da narod ni prazna beseda, ampak živa resničnost in visok cilj. In delo za narod je zakladnica, ki rodi vedno nove sile, bogate sadove. Blagoslov je v tem delu. Najlepše dokaze smo doživeli za to trditev.

Z vsemi močmi so navalili na nas. Solo in urad so postavili v svojo službo proti nam. Zemljo in naše kmečke domove so nam začeli grabiti, čez vsa sredstva razpolagajo. Mi pa se branimo proti tej premoči — četica proti armadi — in vzdržali smo. Ali ni najlepši dokaz, da je na naši strani pravica, da je z nami višja previdnost.

Ta zavest nam bodi v novo vzpodbudo sedaj, ko začnemo zopet naše zimsko delo na prostnem narodnem polju. V poletju se trudimo kakor mravlje za naš vsakdanji kruh. Tudi to je delo v službi naroda — in morebiti najvažnejše; pravi rojak naj bo priden delavec, razumen gospodar, marljiv in neutrudljiv. Le če v družini, v gospodarstvu vlada red in resnična vzajemnost, bo zavladata tudi v srcu tista zavest storjene dolžnosti, ki rodi veselje do vedno višjih ciljev. Sedaj pa, ko delo na polju počiva, se začnemo zopet gibati, da izpopolnimo svoje znanje in preko vsakdanjih skrbi razširimo tudi svoje obzorje. To naše delo pa naj se vrši v pravem narodnem duhu.

Že smo začeli. Naši možje in fantje so se zbrali, da se podučijo v združništvu, in veselje je bilo opazovati njihovo pozornost, s katero so sledili sporedu. Fantje, ki hočejo postati voditelji v našem prosvetnem delu, si navdušeni zbirajo potrebnega znanja na svojih tečajih. Pa šele naša dekleta, res junaška so! V gospodinjskih tečajih se pripravljajo na svoj bodoči poklic. In to delo je nasprotnikom trn v peti. Zatorej napadajo v svojih listih naše prireditve, toda dekleta so neustrašena pri svojem delu.

Vidite, vse to je resnično življenje naroda, to podjetno gibanje na različnih poljih. Sledijo naj še drugi! Predvsem naši gospodarji; in izobraževalna društva naj z obnovljeno silo stopijo na plan.

Četudi se nasprotniki trudijo, da bi z nami tekmovali, njihovo delo bo le slaba senca našega lastnega življenja, ako se bomo pravilno zavedali pomena narodne moči. Saj je vse kaj drugega, ko govori na naših prireditvah k nam človek rojak, ki je krvi naše krvi, kakor pa če poslušamo tujo govorico. Koliko več nam pove domača beseda, le iz nje nam zveni nje resnični in vseobsežni pomen. Le mi, ki smo zrastle iz istih tal, ki poznamo naše domove in življenje našega naroda, se bomo pravilno razumeli. Posebno skrbno negujmo pa naš list, ta glas našega naroda! On

poskrbi da smo vedno v stiku, družijo nas in veže Zilane, Rožane in one iz Podjune.

Edini v narodni misli bomo nepremagljivi. Vse naše delo v pristnem narodnem duhu bo kakor stavba na trdnih skalovitih tleh. Saj narod ni samo skupnost vseh živih rojakov, ampak občestvo vseh naših živih in mrtvih. Cela vrsta rodov, od prvih prednikov pa do nas, je gradila na naši narodni stavbi. Rod za rod, vsi so ustvarjali, mlajši vedno na rameh starejšega. Le tako je stavba rastla. In kdor nadaljuje to delo, bo dospel vedno višje, vedno širši pogled se mu

bo odprl. Zato je delo iz naroda za narod edino plodovito. Blagoslov naših dedov in pradedov počiva na takem delu.

Kdor pa zapušča naše vrste, si podira ono visoko stavbo, ki so jo nam zgradili predniki. Kakor slepec je, ki je zgrešil pravo pot in sedaj tava v temi. Za to njegovo delo ne bo moglo tekmovali s našim. Naša sto in tisočletna preteklost je vez, ki nas družijo in dela nepremagljive. In da se je nje sila tako čudovita izkazala, na to smo lahko ponosni.

Šiling je čvrst.

V nogavicah shranjen denar naj se naloži v hranilnicah! — V inozemstvu naložen denar naj se vrne, in vse bo boljše!

Veliko, preveč se ugiba in piše sedaj o šilingu; ali se bo držal ali izgubil na vrednosti, je vsakodnevno vprašanje. Že večkrat smo pokazali, da šiling trenutno ni v nevarnosti. Poslušajmo danes, kaj pravi o njem merodajna oseba, naš fin. minister.

O priliki proračunske razprave v parlamentu je 3. t. m. povzel besedo tudi finančni minister dr. Weidenhoffer in izjavil, da se kupna moč šilinga ni izpremenila. Opazovati se more to na indeksu živil, ki se ni izpremenil. Vlada se bo kakor doslej tudi zanaprej trudila, da brani in ohrani pariteto šilinga. Zato namerava uvesti ob mejah ostrejšo kontrolo nad prenosom šilinga v sosedne države, kjer se prodaja za vsako ceno. Je brez dvoma, da se vrši v inozemstvu gonja proti šilingu. Tukaj se ne gre za uradna mesta, ampak povsod se najdejo ljudje, ki hočejo obogateti ob vsaki priliki. Vsak Avstrijec, ki se udeležuje gonje proti šilingu, mora končno računati s tem, da bo predvsem on utrpel težko izgubo. Špekulanti računajo s tem, da pridejo pozneje do večjega dobička; a treba jim je jasno povedati, da se lahko pripeti, da postane začasna izguba, ki jo utrpijo sedaj, stalna.

Če sami ne zaupamo lastni zemlji in lastni gospodarski sili, potem se pač ne smemo čuditi, če tudi drugi ne bodo imeli zaupanja v nas. Je istina, da je obtok bankovcev v primeru z našo gospodarsko zmožnostjo nekoliko previsok. Zakaj? Ker ima vsak posameznik doma primeroma preveč gotovine (razen kmeti). Denar, ki je shranjen v nogavicah in ki je za vsako ceno romal preko meje, bi mogel, ako bi se vrnil v državo, poživiti domače gospodarstvo in izboljšati finančni in gospodarski položaj. Če bi se ta denar vrnil domačim hranilnicam in odtod po raznih potih Narodni banki, bi imela novčana banka lažje stališče in znižala bi se obrestna mera.

Nazadnje je finančni minister še povedal, da se je na podlagi deviznih odredb priglasilo za 300 milijonov šilingov deviz. kolikor se je pričakovalo. S priglasenim tujim denarjem je treba vendar štediti, ker je polovica tega denarja potrebnega za plačilo uvoženih sirovin.

„Neue Freie Presse“ pravi k izvajanjem dr. Weidenhofferja, da so zelo optimistična.

Ministrski svet je razpravljal o uravnavanju proračuna zveznih železnic. Pri zveznih železnicah mora biti nekaj gnilega, ker ni doumeti ogromnih letnih primanjkljajev, ko imajo železnice nekaterih sosednih držav prebitok. In ne more se reči, da bi bile železnice v teh državah v slabšem stanju nego pri nas. Samo preveč visokih uradnikov in upokojencev imamo mi. Kako pridejo davkoplačevalci do tega, da plačujejo vsakoletne visoke primanjkljaje zveznih železnic? To je uvidela končno tudi vlada, ki namerava s 1. jan. znižati uradniške plače za 6 odstotkov, pokojnine za 5%, potovalne in selitvene stroške za 15 %. V decembru železničarji ne dobijo več posebne izredne doklade, napredovanje se za dve leti ukine, službenopravi predpisi se izpremenijo. Ako v tem oziru ne pride do sporazuma, sme odločiti upravna komisija. Zakonski predlog predvideva dalje, da bi se zvezne železnice oprostile vseh dajatev zvezi, deželam in občinam. Vsled tega bodo nekatere občine zelo prikrajšane na davkih. Zvezna železnica bo smeja tudi ustaviti promet na progah, ki so pasivne in ki v interesu splošnosti niso nujno potrebne. Železniški nameščenci s tem zakonskim osnutkom kajpak niso zadovoljni in razmišljajo o stavki.

Proti narodnim socialistom so se vršila v Berlinu protestna zborovanja. Sprejeta resolucija pravi, da je potrpljenje republikancev pri kraju in da bodo sami napravili red, če se vlada ne bo odločila ter pokrenila odločne korake za zaščito demokracije, svobode in republike. Hitlerjevci spravljajo s svojim početjem v nevarnost vse, kar si je Nemčija s tolikimi žrtvami in naporom priborila v zadnjih 13 letih. — Državni pravdnik je menda vendarle podvzel potrebne ukrepe, da uvedbo preiskave proti vsem onim osebam, ki so vmešane v znano zadevo v Hessenu in ki bodo obtožene veleizdaje. — Medtem pa se Hitler zelo trudi, da bi prišel v vlado. Vodja centroma, prelat Kaas je odpotoval v Rim, da bi se z vatikanskimi krogi posvetoval o nadaljni taktiki cantruma. Vatikan proglašja narodne socialiste za nevernike in sovražnike katoliške cerkve in je proti sodelovanju centroma z narodnimi socialisti. Tudi Hitler namerava baje v kratkem odpotovati v Rim in stopiti v stike z Vatikanom. Socijaldemokrati pravijo, da narodnim socialistom ni mogoče zaupati vodstva države in da za nobeno ceno ne bodo dopustili uvedbo fašističnega režima v Nemčiji. Z vsemi sredstvi bodo branili republiko in njen sedanji ustroj.

Preprečen udar na Madžarskem. Zadnje čase je vrelo na Madžarskem in se je mnogo govorilo o državnem prevratu radi omajanega

stališča vlade, o katerem so mnogo namigovali v desničarskih krogih. Dne 29. novembra je bil alarmiran ves policijski aparat in izvršene so bile hišne preiskave in aretacije. Po nekaterih vesteh je bilo aretiranih 46 oseb, po drugih pa 150. Vsi se nahajajo v garnizijskem zaporu. Gre se za veleizdajniško akcijo, ki je bila naperjena proti državnemu in družabnemu redu. Zarotniki so se hoteli polastiti zalog orožja ter pridobiti v svoje roke ali pod svoj vpliv člane vlade, ozir. vodilne uradnike. Nameravanih je bila cela vrsta atentatov. Najprej so hoteli zarotniki v manjših skupinah vtihotapiti v Budimpešto okrog 1000 svojih zanesljivih ljudi. Ti ljudje bi imeli dobiti iz vojaških skladišč uniforme in vso bojno opremo, nato pa bi jih vtihotapili v posamezne vojašnice, kjer bi v dogovorjenem času razorožili posamezne vojaške oddelke, v kolikor se vojaštvo ne bi prostovoljno priključilo zarotnikom. Tako ojačeni so nameravali napasti vsa javna poslopja, aretirati vladu in se popolnoma polastiti oblasti. Policija je dobila v roke posebno črno listo, na kateri je okrog 1500 najbogatejših ljudi v Budimpešti. Razen tega so nameravali zarotniki zasedati in opleniti vse budimpeštanske banke. Med člani prevratnih organizacij je tudi minister, visoki državni uradniki, šef policije in mnogo častnikov. Večina aretirancev je bila že izpuščena na svobodo. Naj Madžarska, ki je popolnoma odvisna od inozemstva, nikar ne posnema metod hitlerjancev. Dosti zaupanja inozemstvo do madžarskih vitezov itak nima.

Angleška-Francija. Odkar je Angleška odpravila zlato valuto, funt nima miru. Oslabla ga je vpeljava zaščitne carine na razne predmete, še bolj pa je padel, ko se je izvedelo, da namerava vlada uvesti tudi carino na žito. To izvoznim državam ne more biti vseeno. Avstrijski izvoz na Angleško bo popolnoma prenehal. V nič boljšem položaju se ne nahaja Nemčija, ki misli uvesti celo uvozne prepovedi na premog, tkanine, platno, šivalne stroje in bombaž. V zadnjem času je dosegel funt najnižjo točko izza prevrata. Četudi se je par dni nato zopet nekoliko popravil, imajo države, ki so v stikih z Anglijo ali imajo funte v posesti, velike izgube. Francija sama je izgubila v zadnjem času vsled tega 4 milijarde frankov. Zato ni čudno, da se Francija trudi, da bi se uredil ta nejasen položaj. Pretekli teden je bil v Londonu francoski finančni minister Flandin. Pravi se sicer, da je šel na Angleško samo na lov, vendar trdijo poučeni krogi, da je razpravljal tam z različnimi ministri o zamrlih kreditih, o ustalitvi angleškega funta in o ureditvi vojnih dolgov v zvezi z nemškimi reparacijami. Francoska vlada bo baje v prihodnjih dneh poslala v London svoje strokovnjake, ki bodo z angleškimi strokovnjaki podrobno proučili vprašanje stabilizacije angleškega funta, v zvezi s tem pa bo rešeno tudi vprašanje novouvedenih angleških carin, v kolikor predstavljajo ogrožanje svetovne mednarodne trgovine, ki je posebno hudo prizadela Francijo. V celoti gre za veličasten gospodarski sporazum, ki bo odločilnega pomena za ves nadaljni gospodarski razvoj v Evropi. Zdi se, da je Franciji uspelo dobiti v svoje roke vodilno vlogo, ki jo je na gospodarskem polju dosedaj dolga desetletja imela Anglija.

Indijska konferenca okrogle mize. Pred kratkim je izgledalo, da bo imela konferenca uspeh in se je zasedanje vsled tega podaljšalo. Po dvomesečnem zasedanju je bila zadnje dni konferenca odgojena na nedoločen čas. Na zaključni seji je govoril Macdonald in izjavil, da bo sedanja vlada vztrajala na zagotovitvi, da bo prenešana odgovornost na osrednjo in pokrajinsko zakonodajo Indije z gotovimi jamstvi glede na finančne in nekatere druge obveznosti ter manjšine v prehodnem času. Vlada bo skušala storiti vse za odstranitev težkoč, ki se pojavljajo proti uresničenju tega načrta. O neuspehu konference se ne more govoriti, ker prekaša doseženo najbolj optimistična pričakovanja. Macdonald je predlagal, naj se imenuje izvršni odbor konference, ki bi zboroval nadalje v Indiji ter ostal v zvezi z vlado. Tudi dosednji odbori konference naj bi nadalje razpravljali v Indiji, pozneje pa naj bi se delegati v novi sestali h konferenci, da končno-veljavno prouče celotni načrt. Dosedaj nerešeno manjšinsko vprašanje naj bi čimprej uredili Indijci sami, ker bi bila drugače vlada prisiljena, da ga sama začasno uredi. Vsled neuspeha konference je vlada predložila zbornici zakonski načrt, po katerem dobi Indija le delno samoupravo, ne pa

centralne samostojne odgovorne vlade. O samovladi Indije bo angleški parlament sklepal šele, kadar bodo prilike dozorele. Osrednja vlada bo torej tudi odslej popolnoma v rokah angleškega podkralja, to je angleškega državnega tajnika za Indijo, ki ga imenuje angleška vlada. Gandhi bo proučeval angleške predloge naprej.

Finska pred prevratom. Zaradi naraščajoče gospodarske krize in padanja valute je zavladala na Finskem prava panika. Iz vseh strani prihajajo zelo vznemirljive vesti, ki pričajo, da se pripravlja na Finskem državni prevrat. Lapovci razvijajo silno propagando in groze z novim pohodom na Helsingsfors, ki pa bo imel še ves drugačen obseg in pomen nega ga je imel pohod pred dvema letoma. Notranji minister je izjavil v parlamentu, da vesti o nameravanem prevratu niso neosnovane. Oblasti so poučene, da razne organizacije resno pripravljajo preobrat, vendar pa oblasti dosedaj niso imele razloga, da posežejo vmes. Vsekakor bo vlada storila vse, da prepreči nemire in nered.

Kitajsko-japonski spor. Ko je v Parizu od 16. nov. zasedal Svet Društva narodov in si prizadeval, da bi ustavil sovražnosti med Japonci in Kitajci, so se boji v Mandžuriji nadaljevali. Vsi poizkusi niso pomagali nič, ker Japonska ni hotela popustiti od svojih 5 zahtev, Kitajska pa se tudi ni hotela pogajati, preden Japonci Mandžurije ne izpraznijo. Razume se, da so skoro povsod zmagali dobro oboroženi Japonci nad slabo oboroženimi in needinimi Kitajci. Končno se je Svet Društva narodov zedinil na sledeče predloge: Ponovno priznanje sklepa Sveta z dne 30. sept. Obe državi se obvežeta, da ne bosta podvzeli nobene akcije, ki bi zahtevala človeške žrtve. Obe državi se obvežeta, da bosta dali Svetu vse informacije. Imenuje se posebna petčlanska preiskovalna komisija. Predsednik Sveta se pooblašča, da v primeru potrebe skliče zasedanje Sveta še pred rednim sestankom meseca januarja. V preiskovalni komisiji bodo po en ameriški, francoski, angleški, holandski in italijanski zastopnik. Japonsko službeno poročilo pravi, da so Japonci ustavili prodiranje v smeri proti Činčovu in da se vpostavi nevtralna cona. Tozadevna pogajanja so se že pričela. Tem bodo sledila pogajanja o japonskih in kitajskih zahtevah.

DOMAČE NOVICE

Kako govori dežela?

Vsem je znana precej slaba letošnja letina. Bo torej doma premalo kruha. Povprečno so dale letos žitarice 20 odstotkov manj. Edino se je še obnesla koruza in tudi krompir je bil primeroma dober. Vsem kmetom prede jako slaba, predvsem vsled pomanjkanja denarja. Kmetje celovške okolice vozijo vsa drva v Celovec. Tam se za nekaj šilingov nakupi in kmet se pelje domov in nima niti groša v žepu. Doma hodijo vsak dan brezposelni delavci, večinoma mladi ljudje, ki prosijo miloščine. Kmet jim pa ne more pomagati, ker je tudi ta ves čas brez denarja. Kmeta pa tlačijo še druge težave. To so eksekucije. Vsak hip vidiš eksekutorja na vasi. Posestniki bi radi plačali, pa ne morejo. Hodijo obupani in s solznimi očmi drug drugemu tožif. A vse to ne pomaga nič, ker pride dan licitacije. Pridejo od sodnije in priženejo že kupca s seboj. Ta kupi ubogo živinče za nizko ceno, a kmet ne dobi nič in živinče gre iz hleva. Kako izhajati pri tej krizi? Dajejo se nam nasveti z vseh strani, ki nam ničesar ne pomagajo. Dokler bo se samo pisalo in pisalo, a dejansko nič storilo, ne bomo prišli iz močvirja. Vse vpije, da se mora kmetom pomagati, a pomagalo se je na način, ki ni bil uspešen. Zasilna podpora nam je prišla v resnici prav, a s to kmet še ni rešen. Ruben kmetij gre neovirano naprej. Znan nam je kmet, ki je jako štedljiv in priden delavec. Imel pa je nesrečo v hlevu in prišel tako daleč, da so mu zarabili kmetijo. Ta kmet ima veliko družino. Kaj naj stori potem, ko mu vzamejo posestvo? Tako se godi kmetu, ki ne pozna ne krčme ne kart in ima tudi dobro gospodinjo. Oba delata od zore pozno v noč, a vse skupaj ne pomaga nič. Če bo šlo tako naprej, bomo prišli ob vse naše premoženje. Kaj naj počnejo potem naše družine?

Strankarstvo pa se širi naprej. Govori in piše se že nekaj časa, da bi postali vsi koroški Slovenci edini. To pa se ne da dosesči s tem,

da celo omikani ljudje kričijo „čuš in horuk“. Če hočejo posili Nemci spravo z nami, morajo prenehati s takšnimi priimki in pustiti naše ljudi v miru. Našo strpnost smo že zadosti dokazali, treba je samo še, da pokažejo strpnost tudi drugi. In ravno tukaj manjka.

Po časnarskih vesteh se je govorilo v ministrskem svetu, da bodo ustavljene eksekucije in da se preloži iztirjevanje davkov za tri mesece. Pred desetimi dnevi se je že razpravljalo o tem, a do danes ni slišati o kakšnih navodilih davkarijam. Pač pa je finančni minister v odboru izjavil, da je bila javnost napačno obveščena. Je res, je rekel, da marsikateri vsled bede ne more plačati, pa poleg teh je zelo veliko število onih, ki plačajo šele pod pritiskom. Varnostni aparat bo skrbel za to, da uradniki pri vršitvi svojih dolžnosti ne bodo moteni. Potemtakem zaenkrat nimamo pričakovati znosnejšega davčnega pritiska.

Razburjajo se. Za letošnji manjšinski kongres je izdal sekretariat manjšinskih kongresov obširno knjigo, ki vsebuje poročila o položaju posameznih manjšin v Evropi. Ta poročila so spisali manjšinski zastopniki in se vsled tega seveda nekoliko razlikujejo od poročil večinskih narodov. Predrznosti manjšin, da so izdale poročila o položaju, večine ne morejo preboleti. Mi vemo samo to, da je prevzel kritiko poročila o slovenski manjšini deželni tiskovni poročevalec (deželni uradnik, ki ga plačujemo tudi mi) Bernard Scheichelbauer. Njegovo ime je med našim ljudstvom že dosti neslavno znano. Poleg deželne službe je še zasebni poročevalec drugih listov, tedaj uradnik z dvojnimi zaslužki. Svojo kritiko podaja v koroškem renegatskem listu. Odkod izvira naročilo, je popolnoma jasno. Resnica pač vedno boli onega, ki nima mirne vesti. Pač neresnica in zavijanje nikdar ne bo moglo tekmovali z resnico in dejstvi. Pa smo že vajeni tega, da se na Koroškem dela iz črne barve bela, zato tudi samo beležimo. Beležiti moramo, da se je v to zadevo vpreglo tudi pliberško učiteljsko društvo. Čo bi jih še več prišlo za njim, bi nas veselilo in zabavalo. Kaj pravi pliberško učiteljsko društvo? Pravi, da more biti samo nemški jezik učni jezik. Sedaj ne razumemo, kako more biti v Jugoslaviji poleg državnega jezika tudi nemški jezik učni jezik. Tukaj tedaj ni kompromisov in tudi mirovna pogodba ničesar ne pomeni. Dalje izvem, da polaga deželni šolski svet pri pouku veliko važnost na zemljepisno enoto dežele. Dosti jasno povedano. Učitelji pliberškega okraja so dalje mnenja, da mi vsak čas lahko otvorimo šole s samo slovenskim učnim jezikom. To je vse lepo in prav, a mi imamo druge izkušnje. Učitelji menda sami sebi ne verjamejo, da bi šola naših otrok ne odtujevala od doma in narodnosti. Saj govori o tem šoli odrasla mladina sama dosti jasno. Zelo bi nas veselilo, če bi res mogli reči, da koroško učiteljstvo teh namenov nima. Kljub vsem protestom in kritikam je naše poročilo, vendarle resnično, ker je objektivno. Sicer pa sploh ne vemo, kaj ima opraviti s tem poročilom pliberško učiteljsko društvo. Bržkone ima dosti masla na glavi.

Bistrica v Rožu. (Slovo.) Zapustil nas je g. Ivan Čop, tovarniški asistent v pok. in se preselil s svojo hčerko Tončko v Lesce pri Bledu. G. Čop je bil obče priljubljen in edini slovenski uradnik tukajšnje žične tovarne. Ni zatajil svojega materinega jezika in je moral vsled tega prestati marsikatero muko. Kakor je pri nas že v navadi, da zaveden Slovenec niti najnižje javne službe ne dobi, tako so tudi sinovi g. Čopa morali iti s trebihom za kruhom v tujino, ker jim tukajšnja tovarna, ki je podružnica K. I. D. na Jesenicah, ni dala kruha in nastavlja rajši tujce po jeziku in rodu. G. Čopu pa kličemo na mnoga leta in večkratno svidenje!

Škocijan v Podjuni. (Divji merjasec.) Četrtek, dne 26. novembra, je bil za našo okolico razburljiv dan. Zakaj neki? Ljudje iz Spodnjega Pograda so zagledali korakati čez njive proti klopinski dobrovi velikega divjega merjasca temnorjave barve. Čez nekaj časa so ga videli tudi Selci in slišali, kako je krulil proti šebni. Zobe — kavle je imel tako velike kakor cepin. Groza je navdala celi okraj in naši hrabri jagri so pripravili smrtonosna orodja in puške, telefon je zapel in jagerska

ordonanca je takoj obvestila rikarske Jovce. Ti so ugotovili, da je imela strašna zver svoje ležišče pod Ždinjo vasjo nad železnico in usmerila svoje sledove proti Dravi v škocijanski lov in log. Zaznalo se je tudi, da so dobrolovaški jagri prhali za njim, a ga niso zadeli. Razburjenje se je pleglo, ko se je izvedelo, da divja svinja ni pristna, ampak je to Vrapnikov merjasec iz Št. Vida, ki je ušel od doma. Vzljubilo se mu je prostosti. Sedaj bo revež imel hude čase, ki si bo moral izpod snega iskati želoda in druge hrane.

Žvabek. (Vodovod.) Svojo zgodovino ima vas glede preskrbe z vodo. Pred več kot 600 leti, ko še smodnika nismo poznali, so bili pri Dravi bogati rudokopi bakra, cinobra in srebra. Na vrhu so si rudarji postavili svoja selišča ne glede na pomanjkanje vode, da so imeli le blizu vrove. Draga iz Velikega grabna je preskrbovala vas z vodo. Ker je ob suši le pičlo pritekalo, so bili radi vode med vaščani večkrat prepri. To nam povedo zapiski, ki nam tudi pravijo, da so si l. 1830. napravili vaščani vodovod in vzeli za to borove „röre“. 365 šestmeterskih rorov je bilo treba, ki so jih položili pol metra globoko v zemljo. Najlepsi borovci so se morali posekati za vodovod. In bere se, da je zavaladalo na vasi veliko veselje, ko je pritekla — ravno pred 100 leti — voda prvokrat na vas. Pa ta vodovod je bil zelo pomanjkljiv, ker so rori držali le par let. Zato so jih morali polagati tako plitvo. Posledica je bila, da je bila voda poleti topla in nečista, pozimi pa je večkrat v ceveh zamrznila. To so bili hudi časi, ko smo morali dan za dnem voziti vodo četrt ure daleč in to včasih skozi 2 do 3 mesece. Tedaj so se možje vedno pogovarjali, kako bi se napravil dober in stanovit vodovod. Dobre volje in podjetnosti ni manjkalo, pač pa denarja. Da bi imeli vsaj dobro pitno vodo, smo pred 20 leti kopali vodnjak 54 m globoko in ga sproti cementirali, a do vode nismo prišli. L. 1929. smo vnovič začeli. Obrnili smo se najprej v Celovec na melioracijski urad za navodilo. Šel nam je z nasvetom na roke. Obrnili smo se na zvezno in deželno vlado, dobili tam obljubo 20 odstotnega brezobrestnega posojila na 5 let, ki se je na ponovno prošnjo zvišalo v 30 odstotno na 8 let. Kapital je bil zagotovljen, sedaj pa korajžno na ne lahko delo. Bilo je treba skopati 2000 m rorov in sicer povsod 1 in pol m globoko, razun tega še vsak na svoj dom. Tako globoko smo pa kopali, ker so v hudi zimi 1928 cevi 1 m globoko položene marsikje od mraza popokale. Delo je bilo res težko, a upanje, da bomo rešeni z naprejš velikih težav radi vode, nam je dajalo pogum. Po treh mesecih je bilo delo večinom dovršeno in veliko je bilo naše veselje, ko je dobra in čista voda pritekla v naše kuhinje in hleve. Pet posestnikov iz Gornje vasi se je priključilo. Vsa naprava je bila proračunjena na 46.000 S. Glavni vod 36.000 in inštalacije v hiše 10.000 S. Za nas pač velika vsota. Delo smo storili sami, cevi in drugo je oskrbela in montirala trvdka Hechenleitner iz Beljaka v našo splošno zadovoljnost. Vodni bazen drži 30 kubičnih metrov ali čez 100 polovnjakov vode in je vedno poln, tudi ob suši. Pomanjkanja vode se nam tedaj ni treba bati. Začeli smo še v pravem času, danes bi tega radi gospodarske krize nikakor nezmogli več. Vodo imamo dobro in vedno čisto. — Namerava se še napraviti vodovod na isti način na Dobrovi. Le škoda, da se Breg in Dolnja vas zaradi gospodarske krize ne moreta pritegniti. Težko se je lotiti takega dela, a ni ga pretežko izpeljati, ako je v ljudeh nekoliko podjetnosti, pred vsem pa skupnega duha in edinosti!

Sinča vas. (Razno.) V župnijah dobrovaške dekanije se je nabralo po dobrodelni akciji 160 stotov krompirja in 1200 kg ajde. Krompir se je poslal v Celovec za Marijanišče in uboge, 500 kg ajdove moke se je poslalo za reveže v Železno Kaplo, ostalo se je razdelilo med domače reveže. Pri kolinah se bodo naši kmetje tudi usmilili ubogih in jim podarili zabele. — Naši orožniki pridno zasledujejo brezvestne postopače, požigalce, ki namenoma in po načrtu hočejo vpepeliti hiše naših kmetov. Dozdaj jim še niso prišli do živega. — Jožef Kussem, mlad mesar, je bil poročen tukaj 23. novembra. Dobro obiskana svatba je bila pri Korlu. Navesta je bila Micka Uran, p. d. Molharjeva na Jezernici.

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. (Sv. misijon.) Zadnji teden novembra sta imela tu č. patra Janez Pristov in Jožef Sečnik misijon. Bili so to lepi dnevi dušne obnove. Zlasti krasno je bilo v četrtek pri procesiji z lučicami. Toliko ljudi še ni bilo kedaj pri kakšnem obhodu. Par fantov in mož je napravilo iz smolnic na južnem robu lep križ, ki so ga prižgali pri procesiji. Ob potu je postavil naš vrli vice-mežnar velik transparent z napisom „Živel Kristus, naš Kralj!“ Cel petek je začelo snežiti, in je padal sneg skoraj neprenehoma do nedelje, da ga imamo že kakih 25 cm. Zdaj je precej mrzlo, a lepo solnčno.

Koroške novice. Ministrski svet ni potrdil deželnega zakona o trošarini v Celovcu, Beljaku in Trgu, ker nasprotuje zakon finančnemu ustavnemu zakonu. Celovška občina je morala vsled tega omejiti oskrbovanje revežev in brezposelnih. — Dne 28. novembra so na Koroškem zabeležili 12.246 podpirlanih in 13.243 nepodpirlanih brezposelnih. Število je v enem tednu naraslo za 1155 podpirlanih. — Gospodarski odbor deželnega zbora je sprejel zakon o kmečki zbornici. Združeni bodo v zbornici samo kmetje, dočim prevzame posle delavska zbornica. — Danes in jutri zaseda deželni zbor. Med drugimi točkami se predloži tudi deželni proračun za leto 1932. — Dne 17. t. m. pride pri okrajnem sodišču v Beljaku na javno dražbo Vintarjeva koča v Zilski Bistrici; 19. t. m. pri okrajnem sodišču v Velikovcu polovica Erhartovega posestva v Malih Djekšah; 28. t. m. pri okrajnem sodišču v Pliberku Pečnikova koča in Buchwaldov mlin v Gradišču; 21. t. m. pri okrajnem sodišču v Dobrli vasi Bčičeva kmetija v Kokju; 6. januarja 1932 pri okrajnem sodišču v Železni Kapli Avprihova kmetija v Lepenu. — Velikovski mesarji so znižali mesne cene do 1,80 S. — Kočarja Anton in Andrej Kues v Dobajnici si nista prijatelja. Anton Kues je ovadil mlajšega Andreja Kuesa, da je hotel neko noč sežgati kopico slame. Priče so potrdile, da Andrej ta večer ni bil zunaj hiše. Vsled obrekovanja je bil Anton Kues obsojen na 6 mesecev zapora. — Gostilničarju Olinovcu v Kočuhli so tatovi odnesli 3 l vina, 700 cigaret in cigar in dve britvi. — V Mali vasi pri Grebinju je pogorelo Ivadovo gospodarsko poslopje. — Z ozirom na gospodarsko krizo je občina Trg prepovedala plesne prireditve. Naj sledijo tudi druge občine! — Kotnara vas dobi z 11. t. m. zopet svoj poštni urad. — Poravnalno postopanje peka Franca Gregoriča v Bistrici v Rožu je bilo potrjeno. — Za dekanjskega upravitelja dekanije Rožek je bil imenovan č. Franc Šenk, župnik in duhovni svetnik v Št. Jakobu v Rožu. — Za porotnike so bili izžrebani: Jakob Perdacher, posestnik v Holbičah, Mihael Pšenik, nadgozdar v Bistrici v Rožu, Anton Galler, upravitelj grada Libeliče, Emil Scherer, tajnik v Čačah, Valentin Pavek, puškar v Medborovnici, Pavel Nasimbeni, tovarniški delavec v Borovljah, Martin Ladinik, posestnik na Djekšah, Janez Kulnik, posestnik v Šmartnem pri Rožeku, Johan Mailweger, gostilničar v Hodišah, Josip Hebein, posestnik v Gorjah in Rudolf Taurer, posestnik v Dobrli vasi. — V Krški dolini je 40 kmetov preprečilo sodnijske eksekucije.

Smrt. V Celovcu je dne 27. novembra 1931 preminula vdova po profesorju dr. Jakobu Sketu, ga. Marija Sket, rojena Seeland v 72. letu starosti. Daljša bolezen ji je pretrgala nit življenja. Prof. dr. Sket je umrl že l. 1912. in je pokopan na celovškem centralnem pokopališču. Dr. Sket je nam Slovencem dobro znana osebnost. Bil je profesor na gimnaziji v Celovcu ter ga ima večina starejše inteligence dobro v spominu. Pa tudi naše ljudstvo ga pozna po „Miklovi Zali“, „Kresu“, po mnogih učnih knjigah za srednje šole in kot ravnatelja Družbe sv. Mohorja. Potemcev nista zapustila. Da bi ga. Sketova počivala v miru!

Škocijan v Podjuni. (Igra.) Dne 22. novembra je naše izobr. društvo priredilo igro: „Prisega o polnoči“. Obisk je bil prav dober. Igralci, večina nove moči, so se uloge naučili prav dobro in igrali res izvrstno. Nekateri prizori so bili lepi in ganljivi. Igra je vzeta iz kmečkega življenja, polna je lepih nauk in vzgledov, le žal, da tragični konec poslušalcev ne zadovolji. Domači pevski zbor je med in po igri lepo in ubrano prepeval naše domače koroške slovenske pesmi. Kar moremo z zadojstvom pribiti je to, da se veselica ni končala s plesom. Zimski čas je prišel, doba izobrazbe. Zraven iger naj naši ljudje, še pose-

bej mladina, pridno čitajo in napredujejo, skrbijo in delajo, da bomo preživeli hudo zimo, ki tudi nam grozi s svojimi strahotami. Ako bomo imeli dela, bo tudi dovolj jela.

NAŠE KNJIGE

Arhitektura. Mesečna revija za stavbno, likovno in uporabno umetnost. Naročnina letno 120 Din. Uprava: Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6. Revija ima namen, združiti sodobne arhitekte (stavbenike) in usmeriti njih delo k enotnemu cilju, tvoriti ozko vez med obrtniki, prodajalci stavbnih gradiv ter arhitekti in tesno združiti vsa razpoložljiva duševna in gmotna sredstva v nedeljeno celoto. Prva številka je krasno opremljena in vsebuje 56 slik in razpravi o novih potih v sodobni arhitekturi in o načrtu za regulacijo Novega mesta. Stavbenikom in drugim, ki se zanimajo za to stroko, revijo toplo priporočamo. Saj je cena mesečnika v primeri s tozadevnimi nemškimi revijami neprimerno nizka.

ZADRUŽNI VESTNIK

Zadružni tečaj v Podravljah.

Nov dokaz naše narodne rasti! Tokrat ga je podala Zveza koroških zadrug s prireditvijo entedenskega zadružnega tečaja. Bil je tečaj menda na Koroškem prvi te vrste in zato še prav posebno vreden naših vrstic. Zamišljen izprva kot poizkus možnosti razmaha na zadružnem polju je v svojem uspehu postal zahteva podvojitve in potrojitve naše narodne rasti na zadružno-gospodarskem polju. Lepo število posojilnic se je odzvalo povabilu Zveze in poslalo do dvajset poslovođij na tečaj, ki se je vršil pri Vošperniku v Podravljah.

Tokratni glavni smoter je sicer bil predvsem uvesti naše posojilničarje v enoten in brezhiben način poslovanja, a je nakazal obenem vso obilico vprašanj, tikajočih se posredno ali neposredno zadružnega gibanja sploh. Na izredno posrečen način je vrli poslovodja v likovške posojilnice uvedel in vodil tečajnike v pravilnem poslovanju kreditnih zadrug in sicer tako, da je s tečajniki zasledoval poslovanje in rast posojilnice od njenega pričetka do težkih slučajev posojilniške prakse. Vsak tečajnik si je na ta način izdelal nekaj vzorec pravičnega posojilniškega knjigovodstva, se seznanil s potrebnimi knjigami in formularji in zaživel v bogatem svetu zadružnega gospodarstva prvo življenje. Pa dobro je storila Zveza, ko je naložila še drugim narodnim delavcem nalogo, naj govorijo o zadružnem vprašanju v okvirju narodnega gospodarstva in njegovih slučajev in končno iz splošno narodnega vidika. V popoldnevih tečajniškega tedna so obravnavali različni govorniki vprašanja iz narodnega gospodarstva; naš priznani strokovnjak na tem polju msgr. Podgorc je podal bistvo in pomen zadružništva sploh in govoril še posebej o pomenu dobro upravljenih kreditnih zadrug za kmetijstvo in narodno gospodarstvo v naši dobi gospodarske krize. Govornik-jurist je orisal jedro meničnega prava in ga razložil v enostavnejših in zamotanejših slučajih poslovanja z menicami. Drugi govornik se je bavil

27. avstrijska
državna dobrodelna loterija
ŽREBANJE 22. DECEMBRA.
1 srečka S 3.— 1 srečka S 3.—
52.000 dobitkov in 1 premija.
Glavni dobitok S 100.000.—
Na 10 srečk mora odpasti 1 dobitok!
Poslovalnica razredne loterije
J. PROKOPP
razpošiljalnica za zvezne dežele.
BADEN N.Ö. Hauptplatz 17.

s postankom in rastjo ter sedanjim obsegom zadolžitve kmetijstva, govoril je o dosedanjih predlogih razdolžitve in končno o izgledih razvoja kmetijskega gospodarstva v dobi nadvlade in vpliva gospodarstva velepodjetij na vse gospodarstvo.

Tako so minuli dnevi hitro kot misel in končno sta dospela med vrle tečajnike še oba naša poslanca in izrazila svoje veselje in zadovoljstvo na doseženem uspehu. In ko je načelnik Zveze koroških zadrug govoril zaključne

besede, postala je glasna dosedaj še tiha misel vseh, naj bi se enaki tečaji ponovili in nadaljevali, da pomnožijo četo dobro izvežbanih posojilničarjev. In prav je tako, ker bo zdrava zadružna zavest in spretna roka posojilničarjev obenem krepila željo, naj se dobra zadružna organizacija docela včleni v narodno telo in njega življenje in prekvasi celotno narodno gospodarstvo z zdravno svojo mislijo.

GOSPODARSKI VESTNIK

Uredba prometa z živino.

(Nadaljevanje.)

Priglasila morajo biti pri uradu na Dunaju v soboto, zato jih morajo dežele oddati najkasneje v petek. Ureditve trga ne sme pripustiti, da pride prvi čas preveč medle živine na Dunaj, ker bi ta zopet tlačila ceno. Dunajski trg na takšno blago ni pripravljen. Zahtevalo se je pa, da bi se urad oziral na živino iz planinskih krajev, ki ni popolnoma pitana. Zastopniki poljedelskega ministrstva sodijo, da takšna uredba ne nasprotuje trgovinskim pogodbam, a pogajati se bo treba v bližnjem času, da ne nastanejo nesporazumljenja. Reklo se je tudi, da se bo napravil dogovor z inozemstvom v tem smislu, da se posamnim državam ne bo dajalo kontingenta v številkah (dovolil dovoz gotovega števila živine), marveč le gotov odstotek tega, kar se dobi iz inozemstva. Važnejšim državam se dovoli več odstotkov, manjšim manj. Ako bi se moglo priti do sporazuma, bi bilo to zelo pomembno, ker bi se potem mogla popustiti razlika med zabranjenimi in prostimi tržišči in bi se vsa država uveljavila kot zaščiteni tržišče. Vsa postava je samo neka prehodna naredba. Preveč se ne more upati, ali pesimizem je tudi neumesten. Upanje je, da se bo postava dobro obnesla, ako se bo tako izvajala, kakor je zamišljena. Vsaj pri pošiljanju svinj, ki se v veliki množini spravljajo na Dunaj, smemo v najkrajšem času upati ugodnih uspehov. Na zadnjem trgu je bilo na Dunaju 17.560 svinj, od teh domačih samo 2054, torej je tu oviranje uvoza v velikem obsegu mogoče in naši produkciji se ponuja še veliko prostora. Letos smo s Koroške spravili na Dunaj 20.000 svinj, l. 1930. 6000 in l. 1929 samo 100. Lahko računamo, da se bo vsako leto več produciralo in pošiljalo. Največjega pomena je, da na zaščitenem tržišču spravimo v denar tudi svojo polpitano (angefleischt) in medlo živino. Največjega pomena bo, da, če se postava pravilno izvaja, dobimo za pitovno živino poštene cene. Če se pitovna živina pošteno plačuje, se bo dobila poštena cena tudi za plemenske vole. Za pitnega vola se mora dobiti 30 g za kilo več nego za plemenskega, sicer se pitanje ne izplača. Naši gospodarji so lani plemenske vole plačevali po S 1.35 kg, pitane so morali oddajati po S 1.15. Zato se Avstrijem ne more očitati, da vole preslabo plačujejo; trdke so lani izgubile pri pitanju silno veliko denarja. Zdaj upamo, da se cena na Dunaju z urejevanjem dovoza ustali, in da na Dunaju ne bo več katastrofalnih tržnih dni. Cene pitovne živine na Dunaju pa bodo brez dvojbe merodajne za vso Avstrijo.

K temu je še treba povedati, da zahteva pravilna agrarna politika od nas obsežne pitovne akcije. Zdaj si moramo namreč prizadevati, da sami priredimo, kar se je doslej uvažalo, in to blago je bilo prvovrstno. Za koroško se je določilo 20 uradov, kjer se naj ljudje zglašajo, skoro vseskozi kmetijske zadruge. Živinski promet naj daje zadržanega novega dela. Glavni urad pa bo pri deželni kulturnem svetu v Celovcu ter v Labudski dolini zadruga za promet z živino in blagom v St. Andražu.

Deželni urad zbira poročila posamnih uradov na deželi in jih odpošlje na Dunaj, od tam pride poročilo, koliko se je dovoza dovolilo za vsako deželo. Minister je naglašal, da bo treba, da gospodarji, ki živino priglase, tudi pošljejo. Priglas kmeta obveže in živine drugam ne bo smel oddajati. To ni drugače mogoče. Ako se na Dunaj priglasijo 200 vagonov, se jih mora tudi poslati in ne zadostuje, da jih pride samo 100 vagonov. Priglasila se morajo vršiti pismeno z listkom, ki ga ima priglasilni urad. Priglašalo se bo po sledečih vrstah: pitovna živina-plemenska (angefleischt)-živina za klobase-biki-teleta-svinje-meso. Pitovna živina se

vrsti: voli-junice-krave, plemenska: voli-junice-krave. Živina za klobase brez razlike, svinje brez razlike, ali so mastne ali mesne, pri svinjah in teletih se napove, ali živa ali zaklana, pri mesu se napove, kakšno meso.

Priglasila se morajo vršiti pravočasno, ker se morajo 11 dni pred trgom naznaniti na Dunaj. Naznanila se morajo potem združiti v skupno pošiljatev, ponekod bo treba vozove dopolnjevati od postaje do postaje.

Treba še bo pogajati se radi stroškov pošiljanja na Dunaj. Pogajanja ne bodo lahka, ker je pošiljatev največ obremenjena s pristojbinami mesta Dunaj, in te pristojbine so izredno visoke. Pogajali smo se tudi z železniškim ravnateljstvom in smo hoteli doseči izdatno znižanje voznine za naše pošiljatev. Ravnateljstvo je volje ugoditi našim željam pod pogojem, da se kmetijstvo odpove pre nizkim tarifam za mleko, seno in slamo, ker baje železnica ne more imeti za kmetijske pridelke vseskozi pasivne tarife. Ravnateljstvo je dovolilo za Koroško tirolsko tarifo. Ta daljna tarifa bi vsebovala znižanje vozne cene za Breže 3%, Celovec 6%, Ziljsko dolino 9%, Zgornji Dravograd 11%. Obljubilo se je tudi, da se preračuna tarifa za Labudsko dolino in zanj uveljavi pri živini tirolska tarifa. To bi bilo za vagon svinj 12% znižanje vozne cene. Obečalo se je tudi, da se po možnosti skrajša čas vožnje. Zdaj traja vožnja 36 do 48 ur, zahtevalo se je, naj se vožnja tako pospeši, da bo živina, ki se v soboto odpošlje, v nedeljo popoldne v St. Marksu na Dunaju. Železnica obeta, da nam poide na roko. Zelo se zdaj vožnja podražuje, kadar je treba polniti vozove od postaje do postaje. Zahtevalo se je, da se voznina v tem slučaju računa, kakor da je šel poln vagon od prve postaje. Železnica hoče od nas protiuslugo, da se prometni urad zaveže, ne posluževati se za prevažanje avto-vozov. Avto-podjetja se ponujajo za prevažanje na Dunaj kljub davka na bencin za 6 g kilo, ko železnica računa 10—12 g.

Za prvi zaščiteni tržni dan se je priglasilo 12 vagonov svinj, to je 758 glav in 90 goved; ljudje čakajo, hoteč videti, kako se novo postava obnese.

Angleži zvišali uvozno carino. Zbornica je pooblastila vlado, da sme zvišati uvozno carino po potrebi. Takoj na to pooblastilo je zvišala vlada carino za 50 odstotkov za domače pridelke: sanitetno blago, barvasto opeko, kovinasto opremo, električne aparate za prah, inštalacije brezžičnih naprav, pisalne stroje, svilene nogavice, vobče in tkanine iz sukanca, plašče in obleke, vse rokavice, ovojni papir, gume za kolesa, podpetnike, toaletne predmete, dišave, esence in mila, kozmetične predmete itd. Trdi se, da bo vsled tega avstrijski izvoz v Anglijo popolnoma zastal. Vlada namerava zvišati tudi carino na druge predmete. Da pride do zvišanja carin, se je vedelo takoj po parlamentarnih volitvah, pri katerih so socialisti utrpeli težke izgube. Posledice zvišanja so se takoj pokazale v tem, da je padla kupna sila angleškega funta.

RAZNE VESTI

Drobiž. Na vlak v bližini Prägarten na Gornjem Avstrijskem je bil izvršen atentat. Atentatorji so položili na tir kamenje, kose železa itd. Izropati so hoteli železno blaganjo, kar pa se jim ni posrečilo, ker je lokomotiva zapreke odrinila. — Naša vlada namerava naleteti notranje posojilo. — Banka za mednarodna plačila ba razpravljala o 60-milijonskem avstrijskem kreditu šele 17. januarji. — Kršč. soc. so v finančnem odboru predlagali,

da bi se dala dr. Straffeli, ki je bil kratek čas glavni ravnatelj zveznih železnic, šestmesečna odpravnina. Dr. Straffela je imel poleg tega še več drugih služb. Dobro je, da je kršč.-soc. predlog propadel, ker dr. Straffeli tudi brez tega denarja ne bo treba gladovati, kakor marsikateremu brezposelnemu na Koroškem, ki se mu je črtala zasilna podpora. — Jugoslavija: Dnevnik „Jugoslovan“ je prenehal 29. novembra izhajati, ker je dovršil svoje poslanstvo. Volitve v senat se vršijo dne 3. januarja 1932. — Jugoslavija izda srebrn denar po 10 in 20 Din. Novci bodo vsebovali 50 % čistega srebra. — Ostale države: V Calmati na Peleponezu v Grčiji je bil zabeležen hud potres. Mnogo hiš se je porušilo in je katastrofa zahtevala tudi več človeških žrtev. Ranjenih je okoli 100 ljudi. — Požar je uničil opero v Bologni v Italiji. Zgorel je oder in operne scenarije ter je uničena vsa nejmorednejša električna napeljava. — Škoda se ceni 6 milijonov lir. Človeških žrtev ni bilo. — V Mandžurijo na Kitajskem poslana komisija vojaških atašeev veseli, ki bi morala že 3. nov. dospeti na cilj, je brez sledu izginila. Atašaji, 2 Francoza, 2 Angleža 2 Amerikanca in 1 Italijan so najbrže bili ujeti po kitajskih razbojnikih. — Med Brusljem in Anverzo v Belgiji sta trčila brzovlak in potniški vlak. Vsi vagoni so skočili s tira. Izpod razvalin so izlekli 5 mrtvih in 17 težko ranjenih. —

Modni avtomat. Najnovejša ameriška iznajdba so modni avtomati. V teh avtomatih se človek lahko popolnoma na novo obleče. Za steklom vidiš v avtomatu kravate, nogavice, robce, srajce, naramnice, različne torbice, ovratnike, gumbe, klobuke, palice in podobne stvari. Tudi cele obleke prodajajo. Zadaž za avtomati pa so sobice, kjer se lahko preoblečeš ali pa se daš lahko tudi ostriči in obriti.

Zahvala.

Zahvaljujemo se prav prisrčno vsem sorodnikom in znancem za tako obilno udeležbo pri pogrebu našega ljubega očeta, gospoda

Janeza Kučej-a.

Posebno hvalo izrekamo tudi požarni brambi (Freiwillige Feuerwehr) in cerkvenim pevcem za žalostinko ob grobu.

V Vogrčah, meseca decembra 1931.

154

Matej, Rudolf in Katarina Kučej.

Izšla je Blasnikova

Velika Pratika

za prestopno leto 1932,
ki ima 366 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obratjan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobornice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse seje na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Juljski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

138

K božiču prodaja po nizkih cenah !!!

Požurite se, dokler je še zaloge, ker prodajamo mi kljub dražjim nakupnim cenam še vedno po starih cenah!

Večika izbira ženskih oblek, ženskih plaščev, bluz, pletenin, kakortelovnikov, jopic, pulovrov, moškega in ženskega perila, rokavic, dolgih in kratkih nogavic, kravat, moških površnikov, moških hlač itd.

Nekateri primeri:

Ženski plašči od S 18.—
Ženske obleke od S 5.60
Volnasti telovniki od S 5.60
Moške srajce od S 2.78
Moške barhantne hlače S 3.20
Dežniki S 4.90

Ženske nogavice od S 0.69
Moške nogavice od S 0.69
Moške hlače od S 5.50
Moški površniki S 30.—
Samovezniki S 0.42
Naramnice S 0.98

Trgovska hiša Schlichtinger, Celovec, Wienerg. 4. Govorimo slovenski!

155